

Snaha poskytnout dětem jedno teplé jídlo denně

Pokud věříte na náhody, pak jsem P. JANA KOCZYHO SVD (45) potkal náhodou. Před rokem a půl jsem „náhodou“ viděl na TV Noe rozhovor s ním. Přes internet jsme pak začali spolu komunikovat. Jejím výsledkem byla číla spolupráce na jeho projektech v ekvádorském městečku Ventanas. P. Jan je polským knězem – verbistou. Kromě jiných jazyků hovoří docela dobře i česky. Proto bylo možné mu položit několik otázek.

■ Na počátku vašeho kněžského působení je Česko. Dvouleté působení zde sice nebylo příliš dlouhé, nicméně nějakou základní zkušenost jste zde jistě udělal. Jaké byly ty dva roky na severu Čech a jak na ně vzpomínáte?

Po svém kněžském svěcení v květnu 1994 jsem byl poslán na dva roky do farnosti Dolní Poustevna ve Šluknovském výběžku v litoměřické diecézi. Zpočátku jsem musel bydlet u řeholních sester v Brtníkách, protože jiná možnost nebyla. Vzpomínám si, že na první mši svatou, kterou jsem sloužil v Mikulášovicích, přišla jen jedna paní. Začátky tedy byly dost těžké.

Po několika měsících ale přišel P. Horniak ze Slovenska – tak už jsme byli dva. Pomalu se začalo tvořit farní společenství. Pravidelně jsme se začali každý týden scházet se skupinou dvanácti až patnácti farníků. Prvním výraznějším úspěchem byla „mikulášská“. Podařilo se nám oslovit několik místních podnikatelů a z jejich sponzorských darů jsme uspořádali mikulášskou nadílku pro velký počet místních dětí. „Mikulášská“ probíhala ve školách a hned po Vánocích jsem tyto školy oslovil s nabídkou náboženství pro děti. Tentokrát se přihlásilo kolem padesáti dětí, což bylo mimořádné číslo i v kontextu celé diecéze. Nicméně musíme mít také na paměti, že se ještě jednalo o dobu „porevoluční“, kdy nové aktivity ze strany církve byly dobře přijímány. Je otázkou, zda by se tohle dalo zopakovat dnes. Za ty dva roky jsme se také pustili do opravy několika staveb a lze říci, že se podařilo vytvořit základ farního společenství. Na tuto dobu svého života vzpomínám moc rád.

■ Verbisté jsou řádem, kde jeho členové působí v jiné zemi než v té, z níž pocházejí. Uvažoval jste o Mexiku...

Každý verbista může navrhnout představeným tři země, kde by chtěl působit. Představení ale nejsou tímto přáním vázáni. Já jsem uvažoval o Mexiku. Měl jsem jednoho kamaráda, který jako misionář působil u indiánského kmene Chiapas. Tento kmen byl velmi izolovaný, žil v rezervaci a z hlediska státní správy tam oficiálně vlastně ani nešlo působit; muselo se to dělat v podstatě ilegálně. To mě tedy velmi lákalo.

Nicméně moji představení se rozhodli poslat mě do Ekvádoru. O Mexiku jsem měl dost informací, o Ekvádoru žádné. Ale řekl jsem si, že Pán Bůh ví, co dělá, a tak jsem po několikaměsíčním kurzu španělštiny zamířil do Ekvádoru.

■ Ekvádor – už samotný název země zavání exotikou. Jaké byly vaše první dojmy z této nové země, kam jste dorazil v únoru 1997?

Přiletěl jsem do Ekvádoru v noci a nikdo mě tu nečekal. Navíc situace v zemi byla tehdy velice napjatá – mnoho stávek, tři prezidenti, z nichž jeden zpronevěřil peníze a musel utéci... A tak jsem si na letišti sedl a modlil se. Asi po půlhodině přišel takový malý chlapec a ptal se, zda nepotřebuji taxi. Zajásal jsem a nechal se odvézt na místo, kam jsem měl dorazit. Radost byla trochu předčasná. Neměl jsem místní peníze a za poměrně krátkou cestu jsem zaplatil 20 německých marek. Řidič mě tedy pěkně okradl.

■ Začátky v Ekvádoru tedy byly celkem krušné. Po kurzu španělštiny na univerzitě jste se dostal k vlastní pastoraci.

První mši svatou jsem měl v San Carlos. To jsem ještě neuměl moc španělsky. Díky

P. Jan Koczy při křtu dítěte.

Snímky v příloze P. Pavel Budský a archiv nadace

zmíněnému kurzu se to ale zlepšilo a dostal jsem se do farnosti v Guasmo, což je jedna z chudých čtvrtí města Guayaquil na jihu země. Tam jsem byl kaplanem jednoho německého verbisty a zároveň jsem se tak trochu rozkoukával. Ve slumech je dost nebezpečno, sedmkrát mě tu přepadli. Tito pouliční bandité většinou chtějí jen peníze, když jim je dáte, neublíží vám. Pak jsem se stal na čtyři roky farářem v sousední farnosti téhož města.

■ Pouliční gangy, přepadení – to už je jak scénář z akčního filmu. Dá se vůbec ve slumech nějak kněžsky působit?

Jistě, ale není to snadné. Naše práce se ubírala dvojitým směrem. Jednak to byla práce sociální – pomoci lidem, kteří o opravdu potřebují. A dát pozor na ty, kteří o sobě jen říkají, že pomoc potřebují. Druhý směr už byla vlastní pastorační práce – zejména příprava ke svátostem. Měli jsme třeba velké množství dětí ke křtu.

■ Aby těch kriminálních žvlů nebylo dost, pověřili vás ještě prací vězeňského kaplana...

V Guayaquil je poměrně velké vězení, kam jsem zhruba rok docházel. Už cesta sem byla trápením – jet dvě hodiny přes celé město. Podmínky ve vězení otřesné: v místnosti 5 x 5 metrů se tísnilo asi dvacet vězňů. Neměli ani postele, spali tak různě po zemi a jako prostěradlo jim sloužily vytrhané listy z novin a časopisů. Zbraně zde byly běžné. Na jiném oddělení už to bylo lepší – tam si odpykávaly trest „nadějně“ případy s šancí na resocializaci. Většinou to byli muži, kteří se nějak zapletli s drogami. Ale celkově tu bylo působení moc těžké.

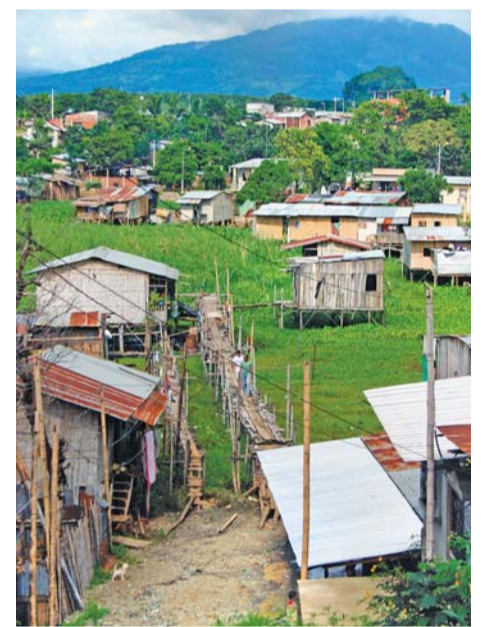
■ Další výzvou bylo Ventanas, kam vás poslali v roce 2002. Jaká byla situace zde a co bylo náplní vaší práce?

P. JAN KOCZY SVD, misionář, člen Společnosti Božího Slova (Societas Verbi Divini – zkráceně: verbisté). Narodil se ve slezské Raciborzi v roce 1967. Čtyři roky strávené na střední škole Jana Kasprovicze byly pro něj příležitostí k seznámení se s misijní tematikou, což jej utvrdilo v přesvědčení stát se misionářem. Vstoupil k verbistům a po studiích a kněžském svěcení v květnu 1994 byl poslán na několik let do pastorační služby v Dolní Poustevně (ve Šluknovském výběžku na severu Čech). V únoru 1997 odjel jako misionář do Ekvádoru v Jižní Americe. Nejprve pracoval jako kaplan ve farnosti sv. bratra Miguela v Guasmo, chudé čtvrti města Guayaquil. Pak se stal farářem v sousední farnosti „Božího Slova“. V roce 2002 byl poslán do města Ventanas v provincii Los Rios, kde po krátké době začal se stavbou kostela a fary. Pro místní chudé děti založil Nadaci „Sv. Josefa Freinademetze SVD – Fu Shen Fu“. Jedním z projektů této nadace je vybudování kvalitní katolické školy.

Začátky také nebyly jednoduché, potýkal jsem se jako obvykle s nedostatkem peněz. Když peníze byly, jídelna fungovala. Když peníze nebyly, museli jsme poslat děti domů hladové. Aby k tomu nedocházelo a aby bylo možné lépe získávat prostředky, založili jsme nadaci, jíž jsme dali jméno po našem svatém P. Josefu Freinademetzovi SVD, který působil jako misionář v Číně a místní obyvatelé mu tam říkali Fu Shen Fu, tedy „Kněz přinášející štěstí“. Tato nadace si klade čtyři cíle: dát dětem jedno teplé jídlo denně, zajistit jim zdravotní péči a vše potřebné do školy a konečně podílet se na jejich křesťanské výchově. Začali jsme se čtyřmi desítkami dětí. Dnes přichází během školního roku 120–150 dětí denně.

■ Tak to je výsledek za těch několik let víc než úctyhodný. Nicméně nadace asi nezůstane spát na vavřínech. Jaké jsou plány do budoucna?

Chceme dále rozvíjet, co už funguje – tj. Adopci na dálku a dobrovolnou službu. Novým projektem je vybudování katolické školy. Pozemek už mám vyhládnutý a předjednanou jeho koupi. V květnu by moji přátelé

Slum ve Ventanas.

v USA měli uspořádat velkou benefiční akci, jejímž cílem je získat chybějící prostředky na zakoupení tohoto pozemku. Projekt po stavební stránce připravují architekti z Itálie, kteří po Velikonočních příjvodou sem, aby to dodělali do fáze projektové dokumentace. Pokud dobře dopadne benefice v Americe, mohli bychom v létě pozemek koupit a hned začít stavět. Předpokládám, že za dva roky bychom mohli otevírat první stupeň.

■ Neuvažujete také o rozšíření činnosti Nadace Fu Shen Fu mimo Ventanas?

Ano. Zrovna teď je v jedné otevřený pobočky v horách, v San José de Otavanga. Tam by měli zamířit naši dobrovolníci a začít pracovat se skupinou dvaceti až třiceti dětí. Vhodný objekt – neobsazená fara – je k dispozici, tak to snad vyjde.

■ Máte zkušenost s pastorační prací v Česku a v Ekvádoru. Jaké jsou rozdíly v prožívání víry u nás a tam?

V Čechách – zvláště v severních – je poměrně málo katolíků. Ale ti, kteří jimi jsou, jimi skutečně chtějí být. Musí si cestu k víře velmi obtížně proslapávat, ale jejich víra je pak opravdová. Zde v Ekvádoru vám čtyři z pěti lidí řeknou, že jsou katolíky. Ale na život většiny z nich to nemá valný vliv. Na mši svatou přijdou tak ještě na Popeleční středu a na Květnou neděli. To jsou nejoblíbenější svátky. Nicméně i přesto se zde farního života účastní procentuálně více lidí než v Čechách. Texty v příloze P. PAVEL BUDSKÝ